

hondo-hondotik

J.M. Ferradás

(Zutik-eko kidea)

Herriak ez dira basakeriaren errudun

Estatu Batuetan eta haien aliatuak Afganistanen ageriko esku-hartze militarra gauzatzen hasi direnean ari naiz idazten artikulua hau. Ezkutuan, esku-hartzea aspaldi hasi zen. Ikusten ari garena ez da batere berria. Esku-hartze antzeko samarrak nahiko ohikoak dira Estatu Batuen kanpo-politikan II. Mundu Gerra amaitu zenetik. Solidarioa sentitzen naiz bonbardaketak jasaten ari diren afganiarrek. Irailaren 11n, halaber, solidarioa sentitu nintzen New Yorken eta Washingtonen hildako eta desagertutakoekin. Herriak ez dira basakeriaren errudun. Inongo ikuspegik ez liguke ahanzarazi behar milaka lagun errugabe hil zirela New Yorkeko eta Washingtongo terrorismo ekintza bereizi gabe, baina, era berean, ezerk ez ditu justifikatuko estatubatuarren esku-hartze militarrek eragingo dituen milaka hildakoak. Zutik-eko kideoi oso zaila egiten zaigu bat etortzea irailaren 11n gertatutakoa justifikatzera iritsi gabe neurri batean ulertu egiten duen edozein ikuspegirekin, gutxieneko eduki etikoa izan arren, herriar zibil babesgabeen aurkako eraso bereizi gabe bat baino ez zelako izan. Orain, babesik gabeko beste herriar zibil batzuk dira basakeriaren biktimak, afganiarrak. Indarkeria ekintzaitsu eta bereizi gabeek milaka lagun hilda utzi zituzten, hala nola hildako horiengatik gaur egun negarrez ari diren beste milaka batzuk. Justifikatu gabeko mendekuak berri ere hildako gehiago utziko ditu, bai eta hildako horiengatik negar egingo duen jendea ere.

Hainbeste hilketa bidegabe ikusteak eragiten didan haserrearen ematen dit indarra eta arrazoiak gertaeron ondorio penagarrien kontra protesta egiteko. Ondorioen zerrenda luzea egin dezakegu, baina komeni da azpimarratzea nor aterako den irabazle: estatubatuarren integrismo nazionalista, indartu eta justifikatu egingo baita. Izan ere, Estatu Batuetako eskuin gogorak George Bush du sinbolotzat, eta herriarren aurrean arma gehiagor hornituta eta autojustifikatuta ageri da. Haren argudioen sinplekeriak ez digu ezkutarazi behar irailaren 11n gertatutakoarekin *irabazle* aterako direnetako bat dela. Ariel Sharon eta palestinar

Afganistango haur iheslariak.

herria suntsitzeko aurrera daraman politika ere irabazle dira. Sharonentzat eta palestinarrek darabilen *esku gogorreko* politikarentzat justifikazio zinikoa da gertatutakoa. Integrismo islamiko kontserbadoreenak eta atzerakoienak ere irabazten du, milioika pertsona etsik mendebaldearen harropuzkeria izugarriari emandako erantzun gisa ageri baita. NATOk ere irabazten du, hala nola askatasunen murrizketak... Gertuago, Aznarrek irabazten du, bai eta Mayor Orejak ere, pozarren adierazi baitzuen gure Euskadi honetan ezer ez zela berdin izango irailaren 11z geroztik.

Baina zaila denez den-denok irabaztea, kontu honetan ere galtzaile batzuk daude. Lehenik eta behin, irailaren 11n hildakoek galdu zuten, eta Afganistanen bonben azpian hiltzen direnek ere galduko dute. Estatu Batuetako jende aurrerakoiak ere galduko du, hango gizartearen etengabeko militarizazioaren biktimak izango baita, eta eskubide demokratikoak nabarmen murriztuko baitzaizkio. Mendebaldean bizi diren arabiarrek edo musulmanak ere galtzaile aterako dira, hainbat esparrutatik eraso arrazista jasango baitute; arrazakeria horrek, gainera, badu justifikazio bat: zibilizazioen arteko talka *saihetsezina*. Gainera, herriek ere galduko dute —ez, ordea, ezinbestean estatuek—, harrotasun inperial zauri-

tuaren eraso jasango baitute. Azkenik, askatasun eta eskubide demokratikoak ere izango dira galtzaile, egungoaren gisako krisi batean biktima errazak direlako.

Horri guztiari aurre egiteko lehentasunezkoa da justizia sozialaren eta elkartasunaren banderak altxatzea. Ozen aldarrikatu behar da esku-hartze militarren aurka gaudela, konponbidea izan beharrean arazoa larritu egiten duelako. Estatu Batuen eta haien aliatuen jarreraren oinarrian mendekua, harrokeria eta handinahia daude, baina horiek ez dute konponbide iraunkorrik ekarriko. Aspaldiko kontzeptuak nagusiarazi nahi dituzte nazioarteko harremanetan, are I. Mundu Gerra baino lehenagokoak ere. Eskasa izan da NBK krisi honetan izandako jokabidea; patetikoa ere izan dela esan genezake. Kanoien politikak hartu du nazioarteko harremanetan adostasuna bilatzen duen politika moduaren lekua. «Nirekin edo nire kontra», zioen Bush, planetako militaristen pozgarri.

Zutik-eko kideok guztiz sinetsita gaude posible dela bestelako mundu bat izatea, eta kosta ahala kosta zabaldu nahi dugu ideia hori. *Hirugarren Mundua* izen desegokia hartzen duen horretan bizi diren milioika eta milioika lagunen miseria geldiarazi nahi dugu; horregatik uste dugu beharrezkoa dela lehenbailehen desagerraraztea

herri txiroen kanpo zorra, eta arrazakeriari aurre egitea, batetik bestera oztoporik gabe ibiltzeko pertsonen eskubidea ukatzen duelako. Palestinar herriak estatu propioa izateko eskubidearen alde gaude.

Gaur egun nazioarteko politika gidatzen duten integrismoen aurrean harresi bat jasotzearen alde gaude. Izan ere, hor dago Estatu Batuen integrismo fundamentalista: herri aukeratua direla uste dute, eta mendekua beren kabuz hartzeko eskubidea dutela, baina ez dira konturatzen arazoaren funtsezko parte bat direla. Integrismo fundamentalista islamikoa ere hor dago: nagusi den herrietan ezaugarri ezkerreko eta aurrerakoiak oro suntsitu ditu. Ezinezkoa da antiimperialismo zantzurik aurkitzea inperialismoaren beraren sikario izan direnetan. Harresi bat eraiki behar da, halaber, Pentagonoko eta NATOko militarren aurrean, eragin handiagoko dutela eta beren eginkizuna justifikatuta dagoela ikusten baitute. PPren eta Jose Maria Aznarren aurrean ere eraiki behar da harresia; izan ere, beste edozein baino lausengariago izan nahi dute, nahiz eta, aitortu duten bezala, ez dakiten zer-nolakoak eta zenbaterainokoak izango diren Estatu Batuen ekimen militarrek. Aznarri iruditzen zaio aukera ona duela bitarteko gehiago izateko bere politika *antiterrorista* obsesiboan; ez genuke hori ahaztu behar egungo egoerari hemendik eta orain zer erantzun eman behar zaion planteatzeko orduan. Gerraren aurkako eta justizian oinarritutako bakearen aldeko leloa, gaur egun, guztiz aurrerakoa da, eta baliagarria kontzientzia eta mobilizazioa bultzatzeko, aurrerantzean ere bestelako egoera izateko itxaropena ukan dezagun. Horregatik, ahaleginak egin behar ko genituzke elkargune ahalik eta zabalenak lortzeko. Herrien arteko harremanetan justizia izatea nazioarteak beharrezko duen politika berriaren oinarria dela uste dugun artean elkargune zabalak sortzeko orduan, ez litzateke on izango baztertzeko logikak planteatzea. Basakeriari aurre egiteko orduan, helburua batzea da, eta ez kentzea. Herriak ez dira basakeriaren errudun.

Erredakzioan itzulia

Pentsamendu bakarraren militarizazioa

(Aurreko orrialdetik dator)

suntsiketa, txikizioa eta, New Yorken bezala, milaka errugaberen hilketa. Inoiz baino ozenkiago borrokatu behar dugu ideologikoki eta materialki hedatzen ari diren militarismoa; izan ere, pentsamendu bakarra militarizatu egin da, eta gerrarako propagandaren bitartez, guztion konplizitatea bilatzen du. Ez dugu horren konplizeak izan nahi, gezurra eta hipokrisia gehiegi dago eta, «zibilizazioaren»

izenean basakeriarik handienak egiten dituzten bitartean, ezin dugu beste toki batera begira egon. Are gehiago, gurekin edo gure kontra planteatzen diguten honetan, guk ez dugu amarru belizista horretan jauzi nahi; gerra-propagandaren aurrean, inoiz baino gehiago garatu behar dugu pentsamendu kritikoa, inoiz baino gehiago deslegitimatuta eta borrokatu behar ditugu armadak, NATO, G-8, OMC, FMI eta BM bezalako erakundeak. Arazoak konponbidean ipini beharre-

an, areagotu egingo dituzte; gerra ez baita inoiz konponbidea, gorroto berrien iturria baizik. Justizia da globalizatu behar dena, justizia eta elkarbizitza-eredu ezberdinen onarpena; horrexegatik, gerraren aurka borrokatzeaz gain, geure eguneroko egiteko da ere, diruaren eta lehiakortasunaren inperioaren aurrean, elkarbizitzarako beste eredua batzuk bultzatzea, pertsonen eta disbertsitatearen oinarrituta. Mendebaldeko herrialde aberratsek desberdintasun sozio-ekonomiko gero eta larriagoak bultzatzen dituzte; eta, aldi berean, elkarbizitza-eredu berdinean makurtu nahi dute mundu osoa. Alderantzizkoa da behar duguna: aukeren

berdintasuna arlo sozio-ekonomikoan eta dibertsitatearen onarpena arlo kulturean. Berriz diogu: identitate, kultura, erlijio, hizkuntza eta gizarte-eredu anitz daudela onartu beharra dago; eta, herrien burujabetzaren bitartez, guztiei bidea egiteko aukera eman behar zaie. Aniztasunaren onarpen horretatik etor liteke benetako justizia globala. Mundu eta eredu askorekin osatutako mundua nahi dugu, eta eredu bakarra eta injustua inposatzen jarraitzen duten bitartean, guk desobedientziari eta borrokari ekingo diogu.

Israel Escalantek eta Josu Egireunek ere egin dute artikulua.